

нових областях діяльності, як організація захисту комерційної таємниці і персоналу підприємства.

Забезпечення збереження комерційної таємниці (зведень) - це не тільки правова, організаційна, але і психологічна задача. Приступаючи до конкретної роботи, важливо зрозуміти її цінність, необхідність.

В основі прояву таємниці - професійної, державної, комерційної - лежить недовіра між суб'єктами діяльності. І чим більше ступінь недовіри, тим більше таємниць, які можуть використовуватись як засіб оборони чи нападу, одержання вигод.

Ринкове виробництво містить у собі економічну волю і конкуренцію. Щоб запрацював механізм товарно-ринкового саморегулювання, необхідна величезна кількість товаровиробників, що будуть мати і реалізовувати на практиці свої економічні інтереси. [5].

Таким чином, в основі конкурентних відносин, боротьби за споживача й одержання благ у виді прибутку лежить розходження економічних інтересів суб'єктів ринкових відносин і визначена недовіра між ними.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про основи національної безпеки України" № 2091-VIII від 08.06.2017. – Режим доступу zakon.rada.ua
2. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством. - К.: КНЕУ, 2005. – 824 с.
3. Лоханова Н. Система управління станом економічної безпеки підприємства: проблемні питання, концепція розвитку/ Н. Лоханова// Економіст. – 2005. – №2. – С. 52 – 56.
4. Пономаренко В.С., С.В. Кавун. Концептуальні основи економічної безпеки. Монографія. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. – 256 с.
5. Горячева К.С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореф. дис. канд. ек.наук: 08.06.01. – К.,Нау,2006. – 17 с.

Сюйва В. В., студентка

Науковий керівник: Пиріг С. О.,

к.е.н., доцент, Луцький національний
технічний університет, м. Луцьк, Україна

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку України суттєво підвищується значення фінансової стійкості та фінансової безпеки торгівельних підприємств та підходів до її оцінки. Забезпечити необхідний рівень фінансової безпеки будь-якого підприємства, зокрема і торгівельного, це досить складне завдання, яке не можливо вирішити без ґрунтовної оцінки фінансового стану та фінансових можливостей торгівельних підприємств.

Систематизація та узагальнення положень наукової літератури з питань фінансів підприємств [1-3], фінансового аналізу [4, 5], фінансового менеджменту

[6-10], дало можливість науково обґрунтувати загальний підхід до оцінки рівня фінансової безпеки. Цей підхід полягає в тому, що рівень фінансової безпеки торговельних підприємств не можливо оцінити за допомогою одного показника, у т.ч. й інтегрального.

Отже, для оцінки рівня фінансової безпеки торговельних підприємств, можливо запропонувати систему показників, які дають змогу характеризувати відповідним чином фінансово-господарську діяльність торговельного підприємства. Це забезпечить визначення граничних значень показників, вихід за які, розглядається як втрата встановленого рівня фінансової безпеки.

Система показників-індикаторів, які мають кількісне вираження, дозволяє завчасно сигналізувати про небезпеку і вживати заходів щодо її попередження. Важливим є те, що найвищий ступінь безпеки досягається за умови, що весь комплекс показників перебуває в допустимих межах своїх граничних значень, а порогові значення одного показника досягаються не за рахунок зменшення інших. Отже, можна зробити висновок, що за межами значень граничних показників підприємство втрачає здатність до динамічного саморозвитку та конкурентоспроможності на зовнішніх і внутрішніх ринках.

Теорія безпеки має практичне значення, лише якщо вона органічно враховує теорію граничних значень об'єкта. Відхилення фактичних і прогнозних параметрів від порогових індикаторів показує ступінь загроз економічній безпеці і черговість їх усунення.

Тому, вважаємо за необхідне оцінювати фінансову безпеку за такими рівнями:

– *абсолютно безпечний рівень фінансової безпеки* – стан фінансової безпеки при якому всі показники фінансового стану знаходяться в межах, які відповідають найбільш позитивному значенню для підприємств галузі, відповідно підприємство є найбільш привабливим для інвесторів;

– *безпечний рівень фінансової безпеки* – стан фінансової безпеки, при якому показники фінансового стану знаходяться в рекомендованих межах, з інвестиційної точки зору, підприємство є привабливим, і є гарантія прибутковості та окупності інвестицій;

– *умовно безпечний рівень фінансової безпеки* означає, що окремі показники фінансового стану знаходяться в межах нижчих, ніж рекомендоване значення для підприємств галузі, відсутня гарантія окупності інвестицій;

– *кризовий рівень фінансової безпеки* – це стан фінансової безпеки при якому більшість показників фінансового стану є нижчими за граничне значення, а підприємство знаходиться на межі банкрутства.

На основі досліджених наукових праць вітчизняних вчених можна визначити рекомендовані значення показників фінансового стану. Зважаючи на специфіку діяльності торговельних підприємств та визначення рівнів фінансової безпеки, наведемо градацію показників фінансового стану в таблиці 1.

Таблиця 1

Механізм визначення рівня фінансової безпеки підприємства

Показник	Рекомендоване значення показника	Рівень фінансової безпеки підприємства			
		абсолютно безпечний (АБ)	безпечний (Б)	умовно безпечний (УБ)	кризовий (К)
		Межі значення показника фінансового стану			
Група показників ліквідності підприємства:					
Коефіцієнт загальної ліквідності	> 1-2	> 2	< 2; ≥ 1	< 1; ≥ 0,001	< 0
Коефіцієнт поточної ліквідності	> 0,6	> 2	< 2; ≥ 1	< 1; ≥ 0,6;	< 0,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,2	> 2	< 2; ≥ 0,8	< 0,8; ≥ 0,2	< 0,2
Чистий оборотний капітал	> 0	≥ 40000	< 40000; ≥ 3500;	< 3500; ≥ 1	< 0
Група показників фінансової стійкості підприємства:					
Коефіцієнт маневреності власних коштів	≥ 0,2	≈ 0,5	≤ 0,25; ≥ 0,5	≤ 0,1; ≥ 0,25	≤ 0
Коефіцієнт фінансової незалежності	≤ 1	≥ 0,74; ≤ 1	≤ 0,75; ≥ 0,5	≤ 0,5; ≥ 0,25	< 0,24; ≥ 0
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1; ≥ 0,5	= 1	≥ 1
Коефіцієнт ефективності: використання власних коштів	≥ 0,4	≤ 0,5; ≥ 0,25	≤ 0,5	= 0	< 0
використання фінансових ресурсів	> 0	≤ 0,25; ≥ 0,1	≤ 0,1	= 0	< 0
Група показників ділової активності підприємства:					
Коефіцієнт оборотності активів	> 0	≥ 3	≤ 2,9; ≥ 1	< 1; ≥ 0,001	< 0
оборотності обігових коштів	> 0	≥ 5	< 5; ≥ 1	< 1; ≥ 0,001	< 0
оборотності дебіторської заборгованості	> 0	≥ 10	< 10; ≥ 3	< 3; ≥ 0,1	< 0
оборотності кредиторської заборгованості	> 0	≥ 25	< 25; ≥ 5	< 5; ≥ 0,1	< 0
оборотності запасів	> 0	≥ 7	< 7; ≥ 3	< 3; ≥ 0,1	< 0
оборотності основних засобів	> 0	≥ 5	< 5; ≥ 1	< 1; ≥ 0,01	< 0
оборотності власного капіталу	> 0	≥ 10	< 10; ≥ 3	< 3; ≥ 0,1	< 0
рентабельності активів	> 0	≥ 0,1	< 0,1; ≥ 0,01	≤ 0,01; ≥ 0,001	≤ 0
рентабельності власного капіталу	> 0	≥ 0,2	< 0,2; ≥ 0,1	< 0,1; ≥ 0,001	≤ 0
рентабельності діяльності	> 0	≥ 0,1	< 0,1; ≥ 0,01	≤ 0,01; ≥ 0,001	≤ 0

Таким чином, нами розроблено підхід до градацій значень показників фінансового стану в контексті рівня фінансової безпеки торговельних підприємств. Така градація дозволяє визначити вплив окремого показника на стан фінансової безпеки, проте в сукупності дані показники можуть характеризувати різні рівні фінансової безпеки.

Список використаних джерел:

1. Євдокимов Ф.І., Мізіна О.В., Бородіна О.О. Узагальнююча оцінка фінансової складової рівня економічної безпеки підприємства. Економічні праці ДонНТУ. – Серія економічна. – Донецьк: Вид-во ДонНТУ, 2002. – Вип. 47. – С. 6-12.
2. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах фінансової кризи. Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2009. – №16. – С. 22 – 28.
3. Кириченко О.А. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності в умовах глобальної фінансової кризи: монографія / О.А. Кириченко та ін.. – К.: Дорандо-друк, 2010. – 437 с.
4. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Х.: Фактор, 2007. – 784 с. 171.
5. Фисуненко П.А., Звагольская Н.С. Диагностика финансовой составляющей экономической безопасности предприятия, URL: http://www.rusnauka.com25_DN_2008Economics28768.doc.htm.
6. Єрмошенко М.М., Єрохін С.А., Стороженко О.А. Фінансовий менеджмент. К.: Національна академія управління, 2004. – 506 с.
7. Забияко С.В., Светлова Е.С. Риск-менеджмент – основа экономической безопасности предприятия. Защита информации. Конфидент. – 2002. – №3. – С. 51 – 55.
8. Калінеску Т.В., Альошкін В.С., Кудіна В.Г. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – 372 с.
9. Каратов М.Е. Финансовая безопасность и финансовый контроль в условиях рыночных отношений. Юрист. – 2006. – №6. – С. 16-19.
10. Пойда-Носик Н.Н. Використання системного підходу в управлінні фінансовою безпекою підприємства. URL: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)

Тютюнник Ю.М., к.е.н, доцент

Джангіров О.Г., студент

Сайно О.О., студентка

Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна

ФУНКЦІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні економічні умови вимагають від підприємців досить комплексну і точну звітність про роботу підприємства. Без сумніву, кожен із показників звітної документації вкрай важливий і дає об'єктивну оцінку стану підприємства. В свою чергу основну інформацію про стан власного капіталу підприємства містить бухгалтерський баланс.

Власний капітал – це підсумок першого розділу пасиву балансу, тобто перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями. Основними складовими власного капіталу є статутний капітал, додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток [1, с. 311]. Власний капітал є одним із головних індикаторів кредитоспроможності підприємства, основою для визначення рівня його фінансової незалежності.

Основними функціями власного капіталу є [2, с. 120]:

- інвестування діяльності, адже кошти знаходяться у розпорядженні підприємства довгостроково;
- управління підприємством, адже кількість голосів кожного учасника дорівнює його частці (вкладу) або пропорційна до нього;